

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

“BIBLOS” UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY
Address: „BIBLOS” 41 E. 7-th St. NYC 3.

SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$2.00
Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

diasporiana.org.ua

Ч. 7-8/98-99/ · ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1963

РІК ІХ.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Я виступлю за волю
проти рабства,
Я виступлю за правду!..

„Бо-
риць ! добувайся Батьківщи-

У 50-РІЧЧЯ ЇЇ БЕЗСМЕРТЯ

Славетна поетеса України – Леся Українка, дочка письменниці Олени Пчілки – народилася 25.2.1871 р. у м.Зв'язелі на Волині, а померла дня 1. серпня, 1913 року.

"Дбай, щоб сонце не зайшло в твоїм лінивстві,
Щоб час вивболу не застав тебе
У сні ганебнім, соромнім безділлі!.."

.....
"Що сльози там, де навіть крові мало?"!..

1,100-ЛІТНІЙ КИРИЛО-МЕТОДІЇВСЬКИЙ ЮВІЛЕЙ

НОВИЙ ШЛЯХ, 22 ЧЕРВНЯ, 1963.

Цього року цілий християнський світ, а зокрема слов'янський християнський світ урочисто обходить річницю 1,100-ліття від часу, коли апостоли слов'ян, св. Кирило і Методій принесли християнство і візантійську культуру на територію слов'янських країн центральної і східної Європи. У зв'язку з тим фактом, зокрема словацький нарід, якого територія лежить на перехресті доріг Європейського Сходу і Заходу, відіграв знаменну роль в історії європейського християнства і цивілізації тих часів.

Бо саме з Візантії, духового християнського центру, що конкурував тоді з Ватиканським римським центром, прийшли в році 863 на запрошення словацького князя Растіслава до великої Моравії два вчені брати, відомі в історії як святі Кирило і Методій, як проповідники християнської віри. Вони принесли з собою нове слов'янське письмо, зване пізніше кирилицею, і переклад Святого Письма на місцеву мову, звану тоді словенською, а тепер старослов'янською.

Папа санкціонував шлях того введення цієї мови до богослужень, хоч до того часу літургійними мовами християнства була тільки мова латинська і грецька. Таким чином завдяки рішенням Візантії і співдії Ватикану в дев'ятому сторіччі після народження Христа постала нова Церква і нова культура з велетенськими наслідками для еволюції європейської культури і остаточної національної структури центральної та східної Європи.

"Вони народилися в Тессалоніці, як два брати-близнюки, однакові у своїй відданості вірі, різні в талантах, якими були обдаровані. Один визначався як суддя, а другий у студіях філософії. Обидва, після важких і небезпечних місій по між арабами і хозарами, жили в самотній обителі на горі Олімпі в Бітінії, коли імператор Візантії, Михайло III, вислав їх на прохання Растіслава, князя Великої Моравії, щоб проповідувати там Святе Письмо. Їх прийняли там з великою радістю, і вони негайно взялися проповідувати Слово Боже, якому себе посвятили. В короткому часі вони зібрали зі своєї праці велике жниво. Сталося, що їх євангельському завданню прийшов у допомогу факт, що для вислову в слов'янській мові ужито новоствореного алфавиту і що перекладено на їхню мову святі книги Старого і Нового Завітів, а також літургійні книги римського і візантійського обряду.

Коли обидва брати прийшли до Риму, щоб здати звіт зі своєї діяльності Папі Римському і отримати дальші інструкції, Папа Адріян II прийняв їх з усіма почеснями. Той самий

Папа, признавши несхибну правдивість обох апостолів християнства, доглянув, щоб видано дальші святі повновласти Кирилові і Методієві і деяким їх

учням. Коли Кирило, знеможений більшим життям як старістю, незабаром після того помер у Римі, йому справлено торжественні похорони, а його тіло зложено в Римі, в церкві св. Климента з найбільшими почеснями. Одночасно Методій призначено Архiepiscopом Панонії і Великої Моравії і доручено йому наглядати над духовим поступом слов'янських націй на пості Папського Легата.

Цей святий муж взявся за своє нове завдання з силою і відвагою духа. Перш за все він з потребою поміркованістю встановив і зміцнив на своїй території церковну дисципліну. Після того відбув утяжливі подорожі по цих широких просторах і процитував Слово Боже не тільки Морав'янам, словакам і словенцям, але також чехам, полякам і хорватам, а через вивчених ним учнів сербам, македонцям і болгарам, які знову стали посередниками в передаванні його інструкцій українцям, москвинам і білорусам.

Релігійне почитання, велика пошана і слава святих Кирила і Методія виникла і поширилася далеко по світі по вічні часи. Це спонукало Папу Льва XIII спеціально прославити обох братів Апостолів у своїй Енцикліці "Гранде мунус". Цей сам Римський Папа встановив, що свято почитання їх імені має бути поширене на цілу Церкву, так щоб, встановлені в календар Церкви і Бога, вони могли світити нам яснішим світлом."

Огляд книжок і рецензії

Д-р Д. Вучинський,
Мадрид

ПЕРШИЙ "ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ"

Так називається нова праця нашого вченого мово- і літературознавця проф. д-ра Ярослава Рудницького, сьогодні професора Манітобського Університету у Вінніпезі, учасника Міжнародних Наукових Конгресів, члена багатьох українських і чужинецьких наукових установ, президента Української Вільної Академії Наук у Канаді. Коротко: неструдженого українського вченого на чужині, який, здається, не має ніяких перешкод, ніяких життєвих труднощів, що могли б бути йому несприятливими високо нести прапор українського науковця, громадянина й патріота. Коли б ми хотіли схарактеризувати всю науково-письменницьку творчість проф. Рудницького, то мусіли б написати товстий том, що безумовно треба б і зробити та на що не дозволяють наші тяжкі еміграційні умовини. Правда, що московсько-комуністичні пропагандисти твердять, безосновно, що все, що ми робимо на чужині - робимо за чужі гроші, але чи московські безсоромники мають якийсь стрим?

Проф. Рудницький діждався у нас "Біо-Бібліографії" - першої у французькій мові праці Севера Попа, що появилася у Лівені в Бельгії, й другої англійської - д-ра М.І. Мандрики, що появилася у серії видаць УВАН у Вінніпезі. В другій праці маємо зібрані всі друковані до 1960 року праці Рудницького, що досягнули 751 назв. Це такий великий і поважний дорібок, що дійсно ним можна б обділити кількох людей. Аж дивно; де стільки часу й сили набирає наш вчений, не забуваючи, що час і сили забирають йому виклади в університеті.

Найновіша велика і важлива праця проф. Рудницького, це "Етимологічний Словник Української мови". Позначена вона, Вінніпегом і 1962 роком, В-вом УВАН у Канаді, Друкарня "Тризуб" Вінніпег, розмір 24 x 16. Це початок нашого етимологічного словника й такого словника перше видання. Усіх частин має бути приблизно двадцять, а це значить, цей словник матиме кругло дві тисячі сторін. Значить праця проф. Рудницького має дійсно історичне значення. Словник матиме усіх гасел понад 25.000. Перша частина починається буквою "А" і закінчується словом "Ведро".

Етимологічний словник - це основний словник кожної мови. В нас над ним працювали наші вчені мовознавці, але праці не здійснили, бо не допустила Москва, яка й хотіла б нас мати у своєму хвості, а мову нашу хотіла б бачити тільки діалектом своєї мови. Коротше: те, що є дійсно діалектом української мови - мова московська повинна бути її діалектом. Проф. Рудницький над своїм словником працює вже понад 20 років. Праця подивугідна, бо таку працю повинна зробити Академія, згуртувавши при ній десятки й сотні наукових робітників. На таку працю державні народи видають величезні суми грошей. У нас це робить одна людина, що не має коштів на видання і робить це на чужині, де асто тяжко й неможливо роздобути одно чи друге, якесь джерело.

Силою обставин автор був змушений дати пояснення англійською мовою, і на тому словник лише стає ще більше цінним для нашої мовної культури й української справи.

Перед нами є велике, історичного значення завдання: зробити все, щоб уможливити проф. Рудницькому видати цей словник друком якнайскорше. Цій праці треба б в ім'я Боже, добре закінчити, а подякують Авторіві, і нам, за неї, ближчі чи дальші покоління.

Roman V. K u c h a r, Ph.D.

TO THE ORIGIN OF THREE EASTERN SLAVIC LANGUAGE GROUPS

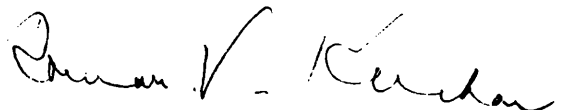
Of the three Eastern Slavic language groups, Ukrainian, Byeloruthenian, and Russian, the latter was the latest in achieving maturity and entering historic scene. Before all other things the Russian or Muscovite ethnic group (which must not be confused with the Ukrainian Kievan Rus') had yet to become Slavonized.

At the dawn of civilization it comprised largely a conglomeration of Finno-Ugric tribes, such as chud', liv, vod, yam, ves', perm, merya, mordva, muroma, etc. that lived widely scattered over the area which in later centuries became eventually Muscovite principality and subsequently Russian empire.

According to well documented research of internationally known scholar Prof. V. Shcherbakivsky^{x)}, the general pattern in which the language of each of the three Eastern Slavic groups emerged gives priority to Proto-Ukrainian as represented by Poles, Derevlans, Bushans, Volhynians, etc., that is to say, ancient Ukrainian tribes who began to achieve considerable civilized level and were most numerous among the Eastern Slavs. The Proto-Ukrainian in turn, along with the influence as exerted by some northern-eastern Slavic tribes from Novgorod and Polock, molded the Proto-Byeloruthenian tongue that went into use among Drehovichs, ancient inhabitants of the present day Byeloruthenian territory. A very large and historically important tribe of Krivichs, primarily an ethnic Lithuanian group that adopted later through Drehovichs the Proto-Byeloruthenian, is believed to be the most responsible for carrying on factual Proto-Russification of those Finno-Ugric nomads previously mentioned. They merged finally, not without necessary admixture of Slavic blood, into Proto-Russian population. Thus it were Byeloruthenian speaking Krivichs who developed Proto-Russian version of Byelorussian tongue and colonized through their tireless efforts vast areas originally inhabited by Finno-Ugric tribes. This had to become future central Muscovite territory. The process of this third Slavonization, first being Proto-Ukrainian and the second Proto-Byeloruthenian, ran still before the eyes of the Kievan Rus' chronicler, author of the annals 'Povisti vremennykh lit', known otherwise as 'Primary Chronicle', or 'Nachalnaya Letopis'. He succeeded in describing historic events till about 1100 A.D.

Accordingly, there was no such Proto-Russian tongue from which should have emerged separately, as Russian linguists assert, Ukrainian, Byeloruthenian, and Russian languages. The processes were of entirely different nature, motivated by influence of higher upon lesser developed cultures. And there is no doubt as to whose culture was higher this of Ukrainian Kievan Rus' that even centuries later happened to be source of inspiration for the entire European East or the Russia's proper that during cultural peak of Kievan Rus' was still entangled in basic processes of amalgamation. Modern term 'Russian' as superimposed over historic and cultural heritage of Kievan Rus' is highly inaccurate, to say the least, and provides the case of political abuse and shrewdest misinterpretation of facts. Russia proper was anthropologically, historically, geographically, psychologically, and spiritually something altogether different from the Kievan Rus' of which it was merely a distant, provincial subject. It is high time that phalacies of this kind, imperialistically motivated on the Russian side, be finally dismantled and rectified by true demensions.

V. Shcherbakivskyj: "Formation of the Ukrainian Nation", New York, Hooverla Publishing House, 1958 (Scholarly Series no.1), pp. 131-142

Dr. Roman V. Kuchar,
Fort Hays Kansas State College

Д-р Ол. Соколишин,
бібліотекар

Б І В Л І О Т Е Ч Н І
В І С Т І :

Енсаклопедія Інтернешнел, це нова Енциклопедія, досі якої появилася 3 томи, але ж має бути усіх 20 томів. Вона має мати подані всі нові наукові досягнення, і з нашої сторони треба б поробити відповідні старання, щоб і наша Україна була в ній відповідно заступлена. Появляється вона в Нью Йорку у в-ві "Кроліер".

Советознавство в американській літературі є заступлене дуже обширно, лише шкода, що більшість різних праць є наскрізь тенденційними і з них дуже важко черпати безсторонні відомості про тзв. ССРСР та про Московію взагалі. Напр. тепер появилася нова та цікава своїм наголовком праця Ал. Далліна п.н. "Рашин діпломаси енд Істчерн Юроп" 1914-1917 рр., видав "Ретин Інститут" при Колумб. Університеті, Нью Йорк, 1963, ст. 305.

Також багато інших праць появилася із советознавства, але годі в них знайти правдиве засвітлення українського питання.

Черч Ліг ов Америка А мануел фор сярвайвел; а кавнтер-субверзив стади курс. Вестон, Ілл, 1961, ст. 218.

Це є підручник для пережиття загрози комунізму, писана цілою церквою. Це є теж одне з джерел "церковного співжиття" з московськими більшовиками, безбожниками й імперіалістами.

RENOUILL. YVES; DICTIONNAIRE DU VIN. BORDEAUX. FERET ET FILS. 1962, 1374 ст., ілюстрований з мапами. Цей словник на стор. 1243 під буквою "У" згадує теж про Україну й про це треба тямити.

Рунес, Дагоберт Лейвід, 1902: Деспотизм; а пікторіал гісторі оф тиранні, Нью Йорк, філософікал Лайбері, 1963, сторін 269, ілюстроване видання. Це є історія світу тиранії в знімках; на сторінці 250 є поміщений малюок Тараса Шевченка, де предсталоно московських "чиновників" замінюючи псів за кріпаків. Пікавий документ, а авторові належна від нас подяка.

Спербаненко, Гіоргіо, 1911- "Ля саббія нон рікорда"- 1963 р., Пісок не записує - є це любовна повість автора з українським прізвиськом Щербаненко. Пікаво було б дослідити, чи не буде він, можливо, з українських нащадків? А, може, це звичайно, "козак" з походження...

Кентржинский, Богдан, фон: Заннінген он Україне. Гельсінгфорс, 1943 року, сторін 214, видана та праця нашого науковця ще в 1943 р. де описано Україну, прикрашую и ту працю теж ілюстраціями.

Проф. Дмитро Чижевський, автором нової праці. Чижевски, Дмитро, 1894- "Дас гайліге Рус слянд. Руссіше Гайстгешіхте, Гамбург, 1959-1961, 2 томи. Не відомо одначе яку то історію московської духовости від 10 - 20 стст представляє наш професор. Відомо бо, що Московія й її духовість - не існували ще в 10-ім столітті.

КОЖНУ КНИЖКУ, ЯКУ ОДЕРЖУЄМО - МИ ОПИСУЄМО ЇЇ В НАШІМ ЖУРНАЛІ " Б І В Л О С І " ..

Видання

37. Ярославенко, Я.: МАРШ ГАЙДАМАКІВ, Нью Йорк, 1962, накладом Українського В-ва "Говерля", друге видання на фортепіан, сторінок 4, ціна примірна. 40 с
38. -КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ на 1963 рік, Едмонтон, Алберта, 1963, сторінок 130 ілюстроване видання.
39. -КАТАЛОГ КНИЖОК ч.16, на 1963/64 рр, накладом Української Книгарні "ГОВЕРЛЯ" в Нью Йорку, Нью Йорк, 1963, сторінок 32. Ціна 25 с.
40. Гришко, І. Василь: МОСКВА СЛЪОЗАМ НЕ ВІРИТЬ, трагедія України 1933 року з перспективи 30-річчя /1933 - 1963/ Нью Йорк, 1963. Видання ДОБРУС у в США, ст. 67.
41. Мазурок, Інж.: МАПА ОКРУГИ КАМ'ЯНКИ СТРУМИЛОВОЇ з означенням діяльності 8 Районних Молочарень, Едмонтон, 1963. / трьо-кольорова/.

ДОПОВНЕННЯ :

1 9 6 2 :

124. **Томашівський, Степан:** ЧІД КОЛЕСАМИ ІСТОРІЇ, Нью Йорк, 1962, В-во "Булава", 2-ге видання. Сторін 112. Ціна прим.\$1.50
125. ГОВОРІТЬ РАДІО СВОБОДА, Мюнхен, 1962, збірка матеріалів української програми. Книжка 3. Заходом української редакції Радіо Свобода. Сторін 223.

Д О В І Д Н И К :

- 1.- ГОЛОС ПРАВОСЛАВНОГО БРАТСТВА, січень, ч.1. Чікаго, 1963, сторін 17./Почав появлятися в ц.р. шапірографом/. Щастя Воже. Адреса: 1087 Н Маршфільд Аве, Чік
- 2.- МІСІЯ УКРАЇНИ орган Спільки Визволення України, ч.1/15/, Торонто, 1963, появляється 7-й рік. Сторін 32, ціна 35 с. Адреса: Бокс 51, Ста"В", Торонто 3, Онтаріо.
- 3.- ІНФОРМАЦІЙНИЙ БІЛЕТЕНЬ ч.11, Філадельфія, 1963, видає Головна Управа ТУСМ ім. М. Міхновського. сторін 35 /циклостилем/.

Ж У Р Н А Л И :

1. Визвольний Шлях, суспільно-політичний і науково-літературний місячник, Лондон - Англія, Книга 5/111/185/ Травень, 1963, Річник X/ХУІ/
2. Новий Літопис, кварталник суспільного життя, науки й мистецтва. Вінніпег, 1963 ч.2-3/7-8/ квітень-вересень/7/ 1963, Рік ІІІ. Сторін 96, ціна прим.75 с.
3. Київ, журнал літератури, науки, мистецтва, критики і суспільного життя. Січень - квітень, Філадельфія, 1963, сторін 72.
4. ВІЛЬНА УКРАЇНА, журнал української вільної думки. Збірник ч.37, /Мюнхен/1963, ст. 64, ціна прим.\$1.-
5. Промінь, місячник, видає Союз Українок Канади, ч.6, Вінніпег, 1963, ст. 32. Р.ІУ.
- 6В БІЛЕТЕНЬ Союзу Бувших Українських Вояків у Канаді. ч.14, січень-березень, 1964 р Торонто, Канада, ст. 24.
7. БІЛЕТЕНЬ Українського Центрального Допомогового Об'єднання в Австрії, ч.1-2, березень-червень 1963, Зальцбург. Сторін 20/циклостилем/.

П Р О С И М О Н А Д С И Л А Т И В С І У К Р А Ї Н С Ь К І В И Д А Н Н Я Д Л Я О П И С У Ї Х Н Ї Ї П О Я В І .

ГЕТЬТЕ, ДУМИ, ВИ ХМАРИ ОСІННІ

(для середнього голосу)

Слова Л. УКРАЇНКИ

Музика Я. СТЕПОВОГО

Allegro moderato

Canto

Piano

The first system of the musical score consists of two staves. The top staff is labeled 'Canto' and contains a vocal line with a treble clef and a key signature of one flat. The bottom staff is labeled 'Piano' and contains a piano accompaniment with a grand staff (treble and bass clefs). The piano part begins with a forte dynamic marking 'f'.

f

Геть - те, ду - ми, ви хма - ри о - сін - ні! То ж те - пе - ра вес - на зо - ло - та!

The second system continues the musical score. It features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The lyrics are: "Геть - те, ду - ми, ви хма - ри о - сін - ні! То ж те - пе - ра вес - на зо - ло - та!". The piano part continues with a strong accompaniment.

cresc.

Чи то так у жа - лю, в го - ло сін - ні про - ми - нуть мо - ло - ді - ї лі - та?..

cresc.

The third system continues the musical score. It features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The lyrics are: "Чи то так у жа - лю, в го - ло сін - ні про - ми - нуть мо - ло - ді - ї лі - та?..". The piano part includes a crescendo marking 'cresc.'.

1963

„HOWERLA“ 41 E. 7th St. New York 3, N. Y.

Ні, я хо - чу крізь сльо - зи смі я - тись, се - ред ли - ха спі - ва - ти піс - ні,

без на ді - ї та - ки споді - ва - тись, жи - ти хо - чу! Геть, ду - ми сумні!

p Росо тепо

Я на вбо - гім, сум - ній пе - ре - ло - зі бу - ду сі - ять бар - ви - сті квіт - ки,

p

бу - ду сі - ять квіт - ки на мо - ро - зі, бу - ду лить на них сльо - зи гір - кі.

The first system of the musical score consists of a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The vocal line begins with a treble clef and a key signature of one flat. The lyrics are written below the notes. The piano accompaniment features a steady bass line in the left hand and chords in the right hand.

Я на го - ру кру - ту крем'я - ну - ю бу - ду ка - мінь ва - жень - кий зді - ять

The second system continues the musical score. The vocal line and piano accompaniment maintain the same style as the first system. The lyrics are written below the vocal staff.

і, ва - гу не - су - чи тустрашну - ю, бу - ду піс - ню ве - се - лу спі - вать.

The third system concludes the musical score. The vocal line and piano accompaniment continue with the same musical language. The lyrics are written below the vocal staff.

Come primo

Я у тем-ну-ю ніч-куневид-ну не сту-лю й на хви-ли - ну о - чей,

все шу-ка-ти-му зір-купровід-ну і шу-ка-ти-му без-ліч но-чей.

Так!-я бу-дукрись сльозисмія-тись, се-ред ли-ха спі-ва-ти піс-ні;

без на-ді-ї та-ки споді-натись, бу-ду жити!?'еть, ду-ми сум-ні!

riten.

Леся Українка

Товарищі на сломин

Товаришко! хто зна, чи жутко доведеться
Провадить знов розмови запальні;
Нехай, — поки від них ще серце б'ється. —
Я вам на забудьте спишу думки сумні.

От може вам колись, — часами се буває, —
Розглянути старі шпаргали прийде хіть,
Ваш погляд сі щілки, блукаючи, спіткає,
І затримається при них на мить.

І вам згадається садок, високий ганок,
Летючі зорі, тиха літня ніч,
Розмови наші, співи, й на останок
Уривчаста, палка, завзята річ.

Не жаль мені, що се вам нагадає,
Запеклої ненависти порив.
Що ж — тільки той ненависти не знає,
Хто цілий вік нікого не любив!

Згадати тільки всі тяжкі муки,
Що завдали борцям за правду вороги,
Кому ж не стиснуться раптово руки
Від помсти лютої жаги?

Ні, жаль мені, що й сей порив погасне,
Як гасне все в душі невільничій у нас.
Ох, може б не було життя таке нещасне,
Якби вогонь ненависти не гас!

Легідність голубина, погляд ясний,
Патріція спокій — не личить нам.
Що вдє раб принижений, нещасний,
Як буде проповідь читать своїм панам?

Так, ми раби, немає гірших в світі!
Феллаги, парії масливиші від нас,
Бо в них і розум, і думка сповиті,
А в нас вогонь Тітана ще не згас.

Ми паралітики з блискучими очима,
Великі духом, силою малі,
Орлині крила чуем за плечима,
Сами ж кайданами прикуті до землі.

Ми навіть власної не маєм хати,
Усе окрите в нас тюремним ключарам:
Не нам, обідраним невільникам, казати
Речення гордее: "мій дом — мій храм!"

Народ наш мов дитя сліпее зроду,
Ніколи світа-сонця не видав,
За ворогів іде в огонь і в воду,
Катам своїх поводарів оддав.

Одвага наш — меч политий кров'ю.
Бряжчить у піхвах, ржа його взяла.
Чия рука, порушена любов'ю,
Той меч із піхви видобуть здола?

Нехай же ми раби, невільники продажні,
Без сорому, без чести, — хай же й так!
А хто ж були ті вояки одважні,
Що їх зібрав під прапор свій Спартак?...

Лесь Українка

Про Велетня

(Кавка)

Давно, в дитячий любий вік,
В далекім ріднім краю
Я чула казку. Чула раз,
А й досі пам'ятаю.

Мені її розповідав
Малий сільський хлопчин
Без тенденційної мети,
Бо він же був дитина.

Ні, він розказував її
З простою святою
(Я може помилюю обло,
Що казку в римі строю).

Ми з ним сиділи у садку
Вечірньою порою,
В той час, як захід розпалив
Пожежу за горою.

Вечірній вітер турбував
Стареньку нашу грушу,
І щось таємне і жаске
Нам заглядало в душу.

Усе лижало нас: трава,
Що тихо майоріла,
І гаю дального стіна,
Що в заході горіла —

Та навіть в груді тій старій
Ми певности не мали, —
Хто знав, про що її гілки
"На мигах" промовляли.

А найстрашніші нам були
Оті стрункі тополі,
Що вишкувалися в ряди —
Залевне, з злої волі!

Бо все те, залевняв Лаврін,
(Так приятель мій звався),
Зросло на велеті тому,
Що з Богом позмагався.

Той велет сильний був колись
Не тілом лиш, а духом,
Всі людські пута й кайдани
Зривав одиним руком.

Його збороти не могла
Ніяка мідь ворожка,
Поки на його не прийшла
Таємна кара Бога.

Чим велет Бога прогнівив,
Того Лаврін не відав.
Питала потім я й старих,
Та жаден не повідав.

Не встрілив велета Господь
Своїм ясним перуном,
А тільки сном його накрив,
Немов м'якеньким руном.

Сон, кажуть, Божа благодать, —
Ні! часом кара Бога!
Спітала велетня у сні
Пригодонька негожа.

Ліг велет, думав — на часок,
Та й спить уже століття,
Замало засвітивши вєсь
І марить про страхіття.

Бо скористали вороги
З його важкої млости,
Безкарно точать з нього кров
І трощать білі кості.

Вже осмували тіло все
Залізними дротами,
Припали до глибоких ран
Неситими ротами.

Не раз до серця глибини
Сягають хижі руки,
А велет спить камінним сном,
Хоч терпить люті муки.

Часами болізно у сні
Наморщить густі брови, —
Тоді стинаються, шумлять
Гаї, ліси, діброви.

Як дошкулить неслівський біль,
Він трохи ворухнеться,
По тілу корчі проб'яжать,
Уся земля здригнеться.

Та не бояться вороги,
Гадають: "Ет, примара!"...
Але ущухне Божий гнів,
Минеться Божа кара.

І встане велетень тоді,
Розправить руки грізні,
І вмить розірве на собі
Усі дроти залізні.

Все, що налигло на йому,
Одразу стане руба...
Хлоп'я спинилось. Нам обом
Волосся стало дуба.

"Коли ж він встане?" тремтячи,
Спитала я хлопчину,
— "За рік, сто рік, чи за безрік,
А може й цю хвилину".

Тут раптом вітер налетів
І дерева здригнули,
Ми, як сполохані пташки,
До хати враз майнули...

Кохана стороно моя!
Далекій рідний краю!
Що раз згадаю я тебе,
То й казку що згадаю.

Єгипет, Гелуан,
5 лютого, 1913.

Відавши прегарно цілу
скалю почувань від тило-
хого суму до розпуки й
гордого проклону, поетка
малює вплив сліз, що па-
лять душу, а не є в силі
допомогти Україні:

Брязне клинок
об залізо кайданів,
підє луна
по твердинях тиранів,
стрінеться з брязкотом
інших мечей,
з гуком нових,
не тюремних речей!
Местники дужі
приймуть мою зброю,
кинуться з нею
одважно до бою . . .
Зброе моя,
послужи воякам
краще, ніж служиш
ти хворим рукам!

Dr. Roman V. KUCHAR
Fort Hays Kansas State College

Book Review

PUBLICATION OF FUNDAMENTAL INTEREST

Congressional Record. Proceedings and Debates of the 88th Congress, First Session.
45-th ANNIVERSARY OF UKRAINE'S INDEPENDENCE

A special House Committee on Captive Nations. A select bibliography on Ukraine and other captive non-Russian nations in the USSR. Speeches of Hon. Daniel J. Flood of Pennsylvania and Hon. Edward J. Derwinski of Illinois, et al. in the House of Representatives and in the Senate of the United States.

U.S. Government Printing Office, Washington, D.C., 1936. Ser. No. 676923-87660.
98 p.

The facts about the Soviet-Russian imperio-colonial system of totalitarian rule, focused on the plight of the non-Russian captive nations within the USSR, primarily that of Ukraine, the largest imprisoned nation in Eastern Europe, have perhaps never been keener brought to light than during the observance of the 45-th anniversary of Ukraine's independence which took place last January, both in the U.S. House of Representatives and the U.S. Senate.

The ghastly reality of survival in the 20-th century of the world's most oppressive imperio-colonial tyranny that ever existed is, strange enough, in spite of all historic data and contemporary evidence, not yet generally recognized. Ironically, it took ceaseless Soviet tirades on the address of the Western powers, with all kinds of abusive accusations on account of their alleged colonialism, to finally open the eyes of the Western world to the fact that the real colonial empire so far in existence is the accuser itself, the USSR, although it shrewdly disguised its true nature under demagogic slogan of being embodiment of people's democracy. No wonder, the imaginery "democratic" structure of the Soviet Union has been by captive peoples of Eastern Europe who know it better characteristically referred to as "prison house of nations."

The worldwide exposure of the imminent Soviet imperio-colonialism would make it much harder for Russians to impose as champions of anticolonialism and, moreover, it would considerably incur their predominant position in the USSR. On the world scale this means that the potential aggressiveness of the USSR might be essentially lessened. The well known fact is that particularly Ukraine among all the captive nations is being looked upon as Achilles heel of the USSR.

The growing awareness on our part of the tremendous strategic importance for the security of our country of the nations behind the Iron curtain that have been swallowed by the Soviet imperialism at various times, is certainly a good omen. The process of enlightenment, however slow, is steady. This is evident too from the encouraging stand taken recently in that delicate matter by the representatives of the 88th Congress at its first Session. On this significant occasion, Ukraine being not only the first victim of the Russian aggression, but at the same time becoming a factor of no mean force in the forefront of the movement to restore freedom and independence to the nations submerged by Russian communism, a valuable brochure was published under the auspices of the Congress of the United States.

The entire project in connection with this issue of Congressional Record is, as Hon. Daniel J. Flood asserts, "in the fundamental interest of our nation". The speeches of 75 members of U.S. House of Representatives and 9 U.S. Senators on the subject not to be underestimated while we are in the cold war with the menacing world power, constitute the body and lend the authority to this unique publication. There are additional utterances to the vital problem of captive nations by U.S. Chief Executive and an illuminating article under the title "Ukraine and you" by Dr. Frederick Brown Harris, Chaplain of the U.S. Senate to be found in the brochure under review that makes it desirable source of information for the schools and libraries of this country. Of particular interest are the articles by such an authority in the field of captive nations as Prof. Lev E. Dobriansky of Georgetown University which are included here too. Another feature of this extremely meaningful publication is the attached "Select Bibliography on Ukraine and other non-Russian nations in the Soviet Union" compiled by Dr. Alexander Sokolyshyn, of which few words later.

To better visualize the brochure's manifold contents let it be allowed to quote some of the characteristic passages:

"Expressing the will of the American people, the U.S. Government strongly supports just aspirations and rights of all peoples to national independence, governments of their own choosing and the enjoyment of fundamental rights and freedom. The eventual fulfillment of these just aspirations and the achievement of these rights are and will remain a basic goal of U.S. world policy." (p.9; Pres. John F. Kennedy)

"The importance of Ukrainian Independence Day is related to the struggle of the Ukrainian people and other captive nations of communism to escape the Red Yoke and restore freedom to their land. I place special emphasis on this 45th anniversary of Ukrainian Independence Day on the efforts of many Members of the House on both sides of the aisle in obtaining approval for a special House Committee on the Captive Nations" (p.13; Hon. Edward J. Duvinski,

"Beneath the surface of this imperial power and strength lies the most profound weakness of the Soviet Union and of the entire structure of Moscow's imperial rule and power. This weakness is the immense latent power of the genuine patriotic nationalism of the captive peoples both within and outside the Soviet Union" (p.2; Pres. Lev E. Dobriansky, Trust Editor)

"The observance of the 45th anniversary of Ukraine's independence, both in the Congress and throughout the Nation, was so impressive and reassuring that our American interest in the eventual liberation of Ukraine must by all means be deepened further. Needless to say, this keen interest in the largest captive non-Russian nation in Eastern Europe serves our primary interest, the security and freedom of our own Nation." (p.8; Hon. Daniel J. Flood)

"The Ukrainian nation numbers over 42 million people and is most important ally of the free world in the struggle against communism" (p.30; Hon. R. Walter Richman, New York)

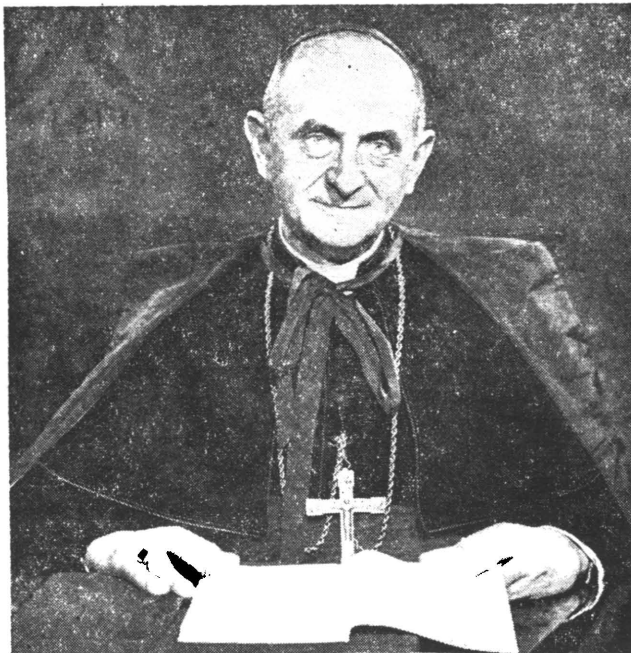
(To be concluded)

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПАПА ІВАН ХХІІІ

У Празник Пресвятої Тройці, 3 червня 1963 р., коротко перед год. 20-ою по цілому світі рознеслася сумна вістка: Святіший Отець Папа Іван ХХІІІ не живе. Помер у наслідок важкої хвороби.

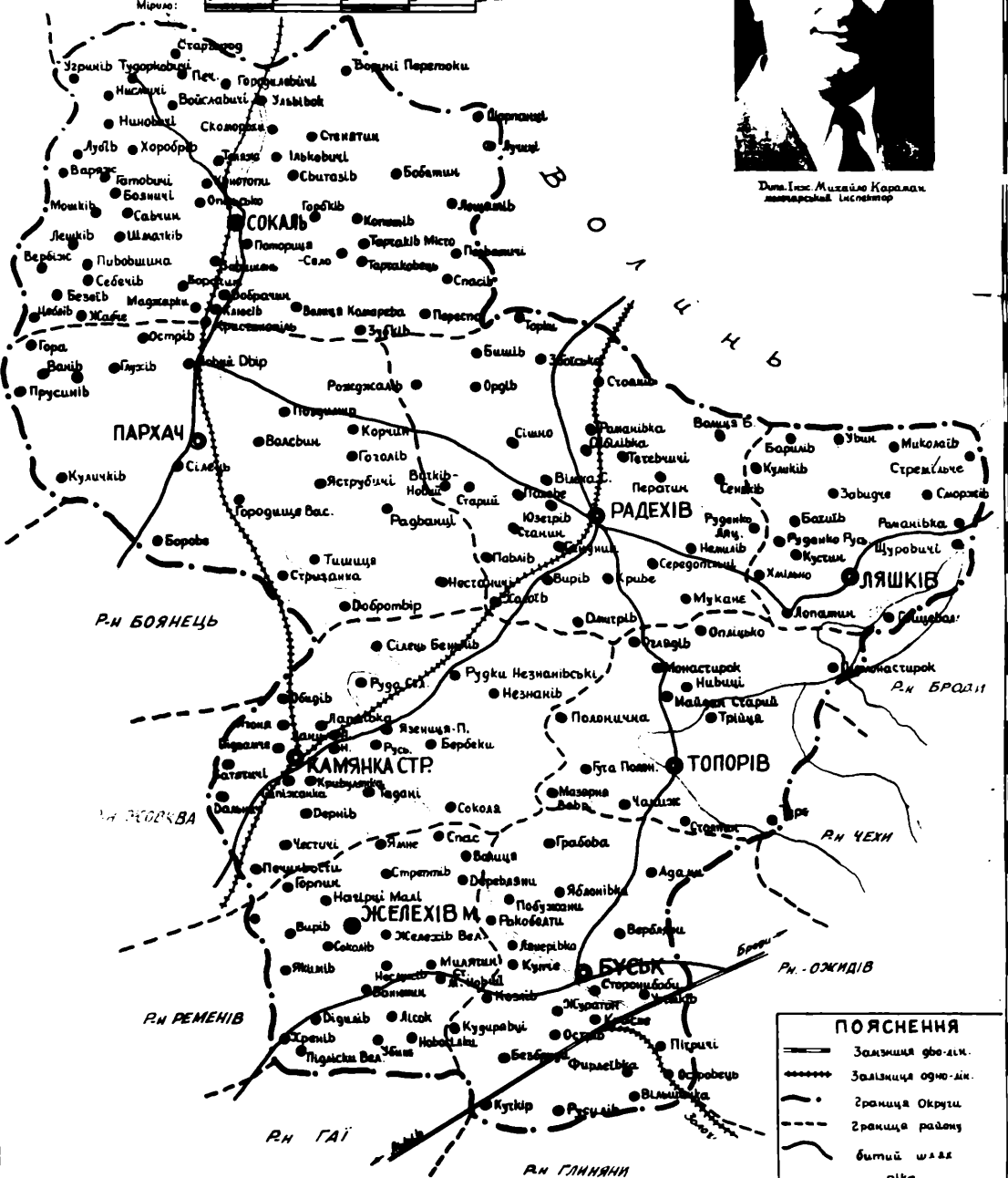
НОВИЙ ХРИСТОВИЙ НАЛІСНИК — ПАПА ПАВЛО VI.

фотографія нового Святішого Отця Папи Павла VI. показує Його ще в ризах Кардинала, що досі звався Джованні Батіста Монтіні і з днем 21 червня 1963 перестав уживати цих своїх імен та прізвища, прийнявши ім'я Апостола Народів св. Павла в службі Христові і Його Церкви.

МАПА
ОКРУГИ КАМ'ЯНКИ СТРУМИЛОВОЇ Зах.Укр.
 з означенням терену діяльності в "Районових Молочарень"
 під наглядом Дипл. Інженера Мих. Карамана
 молочарського інспектора з осідком Кам'янка Струмилової
 Стан за 1941-1944 роки - за нинішньої ситуації

Дипл. Інж. Михайло Караман
молочарський інспектор

Мапу цю видав "Зурток Б. Маслосоюзників" ім. Андрія Палія в Едмонтоні-Канада
 для відзначення другої річниці смерті начальника директора Масло-союзу
 інженера Андрія Палія